Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts pasts@spkc.gov.lv

Rīgā

Par tularēmijas laboratorisko diagnostiku

Slimību profilakses un kontroles centrs (turpmāk – Centrs) informē, ka arī 2026. gadā Latvijā būtiski palielinājies reģistrēto tularēmijas gadījumu skaits. 2025. gadā tika reģistrēti vienpadsmit tularēmijas gadījumi, savukārt 2026. gadā līdz 3. novembrim jau reģistrēti 22 tularēmijas gadījumi.

Epidemioloģiskās uzraudzības datu analīze liecina, ka tularēmijas diagnoze laboratoriski vidēji tiek apstiprināta piektajā slimības nedēļā. Ņemot vērā minēto, Centrs sadarbībā ar SIA "Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca" Nacionālo mikrobioloģijas references laboratoriju (turpmāk – NMRL) ir aktualizējis ieteikumus tularēmijas diagnostikai.

Lai atbalstītu ārstniecības personas iespējamu tularēmijas gadījumu atpazīšanā un atbilstošas rīcības izvēlē, Centrs ir sagatavojis metodisko materiālu par tularēmijas epidemioloģiju, klīniskajām pazīmēm, laboratorisko diagnostiku, infekcijas kontroles un profilakses pasākumiem, kā arī rīcību, ja rodas aizdomas par saslimšanu ar tularēmiju: https://www.spkc.gov.lv/lv/informacija-arstniecibas-personam

Aicinām iepazīties ar šo materiālu un nodrošināt tā pieejamību attiecīgajiem speciālistiem.

Centrs papildus sniedz īsu informāciju par 2026. gada tularēmijas epidemioloģiskās uzraudzības datu analīzes rezultātiem. 2026. gadā tularēmijas gadījumi reģistrēti šādās administratīvajās teritorijās: pieci gadījumi Bauskas novadā, trīs gadījumi Rīgā, divi gadījumi Valmieras novadā, divi gadījumi Daugavpilī, kā arī pa vienam gadījumam Rēzeknē, Jelgavā, Ludzas novadā, Preiļu novadā, Limbažu novadā, Ventspils novadā, Liepājā, Olaines novadā, Talsu novadā un Ogres novadā.

2026. gadā tularēmijas pacientu vidējais vecums bija 54,3 gadi (robežās no 29 līdz 84 gadiem), salīdzinot ar 2025. gadu, kad pacientu vidējais vecums bija 59 gadi (robežās no 19 līdz 77 gadiem). 2026. gadā saglabājas izteikts vīriešu pārsvars – 14 vīrieši un 8 sievietes, bet 2025. gadā bija 9 vīrieši un divas sievietes. Strādājošie tularēmijas pacienti (12) nodarbināti dažādās nozarēs, piemēram, lauksaimniecībā, teritorijas labiekārtošanā un fiziskos darbos. Desmit pacienti nestrādā, tostarp septiņi ir pensionāri. Lielākajai daļai tularēmijas pacientu epidemioloģiskās izmeklēšanas laikā identificēti inficēšanās riska faktori: kukaiņu un ērču kodumi, kā arī kontakts ar vidi, kas varētu būt piesārņota ar dzīvnieku izdalījumiem darba, dzīves vai atpūtas vietās dabā.

2026. gadā tularēmijas pacienti pēc medicīniskās palīdzības vērsās vidēji desmitajā

slimības dienā (robežās no 1 līdz 61 dienai). Jāņem vērā, ka 2026. gada vidējo rādītāju būtiski ietekmēja viens gadījums, kad pacients pēc medicīniskās palīdzības vērsās tikai 61. slimības dienā, uzturoties ārvalstīs darba dēļ. 2026. gadā 13 pacienti pēc medicīniskās palīdzības vērsās Rīgas Austrumu klīniskajā universitātes slimnīcā (RAKUS), četri Paula Stradiņa klīniskajā universitātes slimnīcā (PSKUS), divi – pie ģimenes ārsta, viens Ziemeļkurzemes slimnīcā, viens Vidzemes slimnīcā un viens NMPD. Stacionēti tika visi pacienti ar šādām sākotnējām diagnozēm: neprecizēta pneimonija (četri gadījumi), neprecizēts drudzis (četri gadījumi), iespējamā tuberkuloze (trīs gadījumi), neprecizēta tularēmija (trīs gadījumi), medicīniskā novērošana iespējamās slimības dēļ (divi gadījumi), citas precizētas HOPS (viens gadījums), neprecizēta bakteriālā zoonoze (viens gadījums), akūta augšējo elpceļu infekcija (viens gadījums), neprecizēta vīrusinfekcija (viens gadījums), ulceroglandulāra tularēmija (viens gadījums) un tularēmija (viens gadījums). Vidēji diagnoze "tularēmija" tika noteikta 10. slimības dienā (robežās no 1 līdz 59 dienām), kas ir par vienu dienu agrāk nekā 2025. gadā, kad diagnoze tika noteikta vidēji 11. slimības dienā. Pacientiem konstatētas šādas galīgās diagnozes: plaušu tularēmija – astoņi gadījumi, tularēmija – pieci gadījumi, ulceroglandulārā tularēmija – pieci gadījumi, citi tularēmijas veidi – trīs gadījumi, ģeneralizētā tularēmija – viens gadījums.

2026. gadā palielinājās gan laboratoriski apstiprināto gadījumu skaits, gan klīnisko formu daudzveidība, pirmo reizi šajā salīdzinājumā reģistrējot arī ģeneralizētu tularēmiju. Slimības gaita: vidēji smaga – vienpadsmit gadījumi, smaga – divi gadījumi, viegla – divi gadījumi, nav informācijas – septiņi gadījumi. Diagnoze "tularēmija" tika laboratoriski apstiprināta 22 pacientiem. Astoņpadsmit gadījumos tika konstatētas tikai specifiskās antivielas pret *Francisella tularensis*, savukārt četros gadījumos noteiktas gan specifiskās antivielas pret *Francisella tularensis*, gan *Francisella tularensis* DNS. Gan 2025., gan 2026. gadā diagnozes laboratoriskajā apstiprināšanā dominēja seroloģiskā diagnostika.

Centrs atgādina: ja tiek konstatēta tularēmija vai rodas profesionāli pamatotas aizdomas par saslimšanu ar tularēmiju, ārstniecības personas pienākums ir ziņot Centram telefoniski un rakstiski vienas darbdienas laikā. Ja ir jautājumi par tularēmijas diagnostiku, lūdzam sazināties ar NMRL (tālr. 67014220, 67014775; saziņas laiks 8:00 – 16:30).

Plašāka informācija par tularēmijas profilakses pasākumiem pieejama SPKC tīmekļa vietnē: Tularēmija
Plašāka informācija par tularēmijas diagnostiku: Ieteikumi tularēmijas diagnostikai
Vairāk informācijas par infekcijas slimību reģistrācijas kārtību ir pieejama Centra mājaslapā: Infekcijas slimību reģistrācija

Aicinām šajā vēstulē sniegto informāciju izplatīt ārstniecības personām un Jūsu profesionālo asociāciju biedriem.

Direktore E.Dimiņa

DOKUMENTS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

DOKUMENTS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU